

4.

Dynamiczna i pozytywna grupa podwórkowa

I. PROSPEKT WARTOŚCI

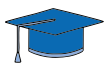
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Aktywność w środowisku

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Wykształcenie postawy altruistycznej

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Wspólne przebywanie i zabawy w gronie grupy blokowej, podwórkowej.
- Czy znam moich sąsiadów, rówieśników?
- Czas i pomysły przeznaczone na budowanie wspólnoty blokowej, podwórkowej.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Osoby mieszkające wokół mnie są moimi znajomymi.
- Wszystkie dzieci z mojego bloku, podwórka są moimi kolegami.
- Należy zorganizować czas, aby przebywać z kolegami i koleżankami z bloku lub podwórka.

Zasady

- Ze wszystkimi się witam i nawiązuję krótki dialog.
- Nie wyłączam nikogo z grona znajomych.
- Chętnie przebywam z moimi kolegami, koleżankami.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Wszystkie dzieci w bloku, na podwórku moralnie są moimi dziećmi.
- Powinno się mieć poczucie odpowiedzialności za wszystkich mieszkańców, a szczególnie za dzieci.
- Należy reagować na złe zachowanie, a pochwalać dobre.

Zasady

- Staram się nawiązywać kontakt z dziećmi z mojego bloku, podwórka.
- Pomagam w organizowaniu wspólnych spotkań, zabaw, wycieczek.
- Obserwuję, co dzieje się w środowisku blokowym, podwórkowym.

1.7. ZADANIA DLA PRZEDSZKOLA, WYCHOWAWCY

Normy

- Środowisko rówieśnicze pełni ważną funkcję wychowawczą.
- Nauczyciel ma pośredni wpływ na środowisko dzieci poprzez kształtowanie ich postaw.
- Środowisko poza przedszkolem ma duży wpływ na wychowanie.

Zasady

- Odwiedzam miejsca zamieszkania moich podopiecznych.
- Obserwuję grupy środowiskowe dzieci.
- Podejmuję z rodzicami wspólne zadania wychowawcze.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Proponujemy dzieciom i rodzicom podjęcie inicjatywy aktywizującej ich małą wspólnotę lokalną – blok, kamienicę. Może być to wystawa starych fotografii ze zbiorów mieszkańców, zaadaptowanie niewykorzystanej części wspólnej budynku (suszarnia, magazyn) na miejsce cyklicznych spotkań, organizacja lokalnego wydarzenia na pobliskim skwerze, w osiedlowym parku itp.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Nastąpiło wspólne poznanie się dzieci, rodziców i wychowawcy w środowisku podwórkowym, w bloku, w miejscu wspólnego zamieszkania¹. Integracja małych wspólnot lokalnych staje się możliwa dzięki inicjatywom wychodzącym od młodych i od rodziców. Wspólne działania przyczyniają się do zacieśniania znajomości, więzi koleżeńskich, sympatii.

¹ „Braterski dialog ludzi dokonuje się jednak nie przez postęp, lecz głębiej, we wspólnocie osób, która wymaga wzajemnego poszanowania ich pełnej godności duchowej. Objawienie chrześcijańskie oferuje wielką pomoc w budowaniu wspólnoty osób, a równocześnie doprowadza nas do głębszego zrozumienia praw życia społecznego, które Stwórca zapisał w duchowej i społecznej naturze człowieka”. KDK 23.

1.10. ZAGROŻENIA

Możliwy jest całkowity brak kontroli nad środowiskiem blokowym, podwórkowym. Pojawia się obawa i strach w przypadku złego zachowania otoczenia sąsiedzkiego. Grupy blokowo-podwórkowe są pod wpływem agresywnych i wulgarnych grup patologicznych². Brakuje umiejętnego zagospodarowania czasu na wspólną zabawę. Środowisko dorosłych jest bezradne wobec agresywnego zachowania pewnych grup blokowych i podwórkowych.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Dojrzewaniu społecznemu muszą towarzyszyć konflikty. W grupie dzieci walczą ze sobą o to, kto będzie liderem, a kto pozostanie na marginesie. W tej walce wygrywa ten, kto umie być w centrum, kto umie skupić na sobie uwagę. Jednym ze sposobów jest robienie innym przykrości. Małe dziecko często dokucza nie dlatego, że jest z natury złośliwe, tylko dlatego, że widzi, jaki wpływ wywiera w ten sposób na otoczenie, nie zdając sobie najczęściej sprawy z tego, jak bardzo rani inne dziecko. Niekiedy dokuczanie jest formą odwetu na kolegach za to, co dzieje się w domu. Czasami dokuczają też dzieci bardzo nieśmiałe – ich nieміłe odzywki są wyrazem zakłopotania. Szorstkimi słowami pokrywają swoją bezradność w grupie, na wszelki wypadek odstraszać potencjalnych przyjaciół.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

W opowiadaniu „Pippi jest poszukiwaczką rzeczy i wdaje się w bójkę”, rezolutna bohaterka Astrid Lindgren rzuca wyzwanie grupie podwórkowych chuliganów, dokuczających młodszemu dziecku. Na tym przykładzie widzimy, ile krzywdy powoduje niewłaściwe zachowanie dzieci w grupie podwórkowej. Jednak

² „Wśród młodzieży w niektórych środowiskach szerzy się narkomania. Młodzi ludzie używają środków, które są straszliwe w skutkach i powodują zmiany dziś nieuleczalne. Mamy dwudziestoletnich młodzieńców i dziewczyny, które muszą umierać, bo ich organizm niszczy narkotyki. Ostrzegamy każdego młodego człowieka, żeby nie niszczył w sobie daru Bożego. Wytwarza się ten nałóg w kręgach młodzieży, w grupach przez jakąś ciekawość, gdy źli ludzie, którzy na tym zarabiają, podsuwają narkotyki”. J. Glemp, *Słowo Prymasa Polski...*, dz. cyt., s. 121.

najważniejsze jest tutaj zaakcentowanie faktu, że czasem jeden mocny głos w obronie słabszego, może bardzo dużo zdziałać. I wcale nie musi to być głos dorosłego.

W tej samej chwili furtka pobliskiej willi otworzyła się i wybiegł z niej pędem mały chłopiec. Miał wystraszoną minę, czemu nie można się było dziwić, gdyż w pogoni za nim wybiegło pięciu innych chłopców. Dopadli go niebawem i przycisnęli do płotu, gdzie wszyscy razem rzucili się na niego. Cała piątka jednocześnie zaczęła go szarpać i bić. Płakał i osłaniał twarz rękoma. (...)

– To ten wstrętny Bengt! On ciągle tylko się bije – odparł Tommy. – Pięciu na jednego, co za tchórze!

Pippi podeszła do chłopców i stuknęła Bengta palcem w plecy. (...)

– Czerwony Kapturek! Czerwony Kapturek!

Pippi stała pośrodku koła i uśmiechała się uprzejmie. Bengt czekał, aż wreszcie się rozzłości lub zacznie płakać, albo przynajmniej zobaczy wyraz strachu na jej twarzy. Gdy nic nie skutkowało, pchnął ją.

– Nie mogę powiedzieć, żebyś zachowywał się elegancko wobec dam!
– oświadczyła Pippi, po czym uniosła go wysoko na swych silnych ramionach, podeszła do rosnącej w pobliżu brzozy i przewiesiła go przez gałąź. Potem wzięła następnego chłopca i przewiesiła go przez inną gałąź. Trzeciego zawiesiła na słupku od furtki przed jedną z willi, a czwartego przerzuciła przez sztachety, tak że spadł na rabatę kwiatową w sąsiednim ogrodzie. Ostatniego zaś z napastników posadziła w małym wózekczku, stojącym na drodze. Przez chwilę Pippi, Tommy i Annika stali, przyglądając się oniemiałym ze zdumienia chłopcom, aż wreszcie Pippi zawołała:
– Tchórze! Pięciu bije jednego! To jest tchórzostwo! I popychacie małą, bezbronną dziewczynkę! Fe, jak nieładnie!

– Chodźcie, idziemy do domu! – zwróciła się do Tommy'ego i Anniki, a następnie do Villego: – Jeżeli będą próbowali cię jeszcze kiedyś uderzyć, to zgłoś się do mnie.

A. Lindgren, *Pippi Pończoszanka*, Warszawa 2019, s. 27-30.

Gdy między dziećmi dochodzi do konfliktów, w pierwszym odruchu dorosły ma ochotę szybko zadziałać. Lepiej jednak naszą interwencję zachować jako

działanie awaryjne i pozwolić dziecku uporać się z problemem samodzielnie. Gwałtowna, nerwowa reakcja nic konstruktywnego nie, może je tylko dodatkowo przestraszyć. Zostawiając dziecku pole do samodzielnego rozwiązania trudnej sytuacji, wzmacniamy jego poczucie własnej wartości, a przez to zwiększamy szansę, że będzie potrafiło uporać się w przyszłości także z innymi problemami.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Wybierajcie Chrystusa na swego najwspanialszego Mistrza i Nauczyciela. On was uwolni od egoistycznych namiętności, zamięłowania mody i chęci naśladowania ogółu. Ileż to młodych ludzi sądzi, że stają się wolni, ponieważ nie ulegają autorytetowi rodziców i wychowawców, podczas gdy nie zdają sobie sprawy, że stali się biernymi niewolnikami opinii byle jakiej grupy!

Jan Paweł II, *Wybierajcie Chrystusa jako swojego Mistrza i Zbawiciela*. Audiencja w Auli Pawła VI, 13.02.1980, w: tegoż, *Nauczanie papieskie III*, 1, 1980, Poznań-Warszawa 1985, s. 153.

*Elementarz Benedykta XVI
Josepha Ratzingera dla
pobożnych, zbuntowa-
nych i szukających praw-
dy, oprac. M. Zawada,
Kraków 2008, s. 229.*

Wychować to tyle, co właściwie wprowadzić drugiego człowieka w jego wolność. Dzięki temu uczy się on jej wewnętrznych praw, uczy się ludzkiego bytu. Posłuszeństwo jest elementem, który służy sprawie tego wdrażania w wolność. Rzecz jasna, wychowanie wymaga akceptacji ze strony dziecka.

Przykład świętej Teresy z Lisieux zachęca nas do praktykowania małej drogi miłości, by nie przegapić okazji do dobrego słowa, uśmiechu, każdego małego gestu, zasiewającego pokój i przyjaźń. Na ekologię integralną składają się również proste codzienne gesty, przełamujące logikę przemocy, wyzysku, egoizmu. Tymczasem świat szalejącej konsumpcji jest równocześnie światem znęcania się nad życiem we wszystkich jego formach.

LS 230.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Dawaj każdemu, kto cię prosi, a nie dopominaj się zwrotu od tego, który bierze twoje. Jak chcecie, żeby ludzie wam czynili, podobnie wy im czyńcie. Jeśli bowiem miłujecie tych tylko, którzy was miłują, jakaż za to dla was wdzięczność? Przecież i grzesznicy miłość okazują tym, którzy ich

miłują. I jeśli dobrze czynicie tym tylko, którzy wam dobrze czynią, jaka za to dla was wdzięczność? I grzesznicy to samo czynią. Jeśli pożyczek udzielacie tym, od których spodziewacie się zwrotu, jakaż za to należy się Wam wdzięczność? I grzesznicy pożyczają grzesznikom, żeby tyleż samo otrzymać. Wy natomiast miłujcie waszych nieprzyjaciół, czyńcie dobrze i pożyczajcie, niczego się za to nie spodziewając. A wasza nagroda będzie wielka, i będziecie synami Najwyższego; ponieważ On jest dobry dla niewdzięcznych i złych. Bądźcie miłosierni, jak Ojciec wasz jest miłosierny (Łk 6,30-36).

Por. Mt 5,40-48.

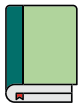
3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

„Wszystko mieli wspólne” (Dz 4,32). Wszystko, co posiada prawdziwy chrześcijanin, powinien traktować jako dobro, które ma wspólne z innymi, oraz zawsze powinien być gotowy i chętny przyjść z pomocą najbardziej potrzebującym. Chrześcijanin jest zarządcą dóbr Pana (KKK 952).

Por. KKK 953.

IV. LITERATURA

4.1. WYBÓR LITERATURY

Lindgren A., *Dzieci z Bullerbyn*, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2019.

Lindgren A., *Pippi Pończoszanka*, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2019.

Lindgren A., *Przygody dzieci z ulicy Awanturników*, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2017.

Milne A.A., *Kubuś Puchatek. Chatka Puchatka*, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2018.

4.2. LITERATURA PRZEDMIOTU

Elementarz Benedykta XVI Josepha Ratzingera dla pobożnych, zbuntowanych i szukających prawdy, oprac. M. Zawada, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2008.

Franciszek, enc. *Laudato si'*. W trosce o wspólny dom, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2015.

Glemp J., *Słowo Prymasa Polski do młodzieży*, wyd. Kuria Metropolitalna Warszawska, Warszawa 1982.

Jan Paweł II, adh. *Christifideles laici*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 2, *Adhortacje*, wyd. M, Kraków 2006, s. 221-294.

Jan Paweł II, adh. *Ecclesia in Europa*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 2, *Adhortacje*, wyd. M, Kraków 2006, s. 859-914.

Jan Paweł II, *Bóg bogaty w miłosierdzie*. Homilia wygłoszona na Błoniach krakowskich podczas VIII pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny, 18.08.2002, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 1211-1215.

Jan Paweł II, *Wybierajcie Chrystusa jako swojego Mistrza i Zbawiciela*. Audycja w Auli Pawła VI, 13.02.1980, w: tegoż, *Nauczanie papieskie* III, 1, 1980, wyd. Pallottinum, Poznań-Warszawa 1985, s. 149-156.

Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.

Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.

Wyszyński S., *Idącym w przyszłość*, wyd. Soli Deo, Warszawa 1998.

Wyszyński S., *Ojciec Nasz. Rozważania*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2001.

4.3. FILMOGRAFIA

Listonosz Pat. *Szalone naczynia*, [online:] <https://www.youtube.com/watch?v=yYMKXfpmofo> [dostęp: 19.02.2020].